

L'AVENÇADA

SETMANARI RADICAL-NACIONALISTA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CARRER DE TRES-LLITS, NÚM. 3
LA CORRERPENDENCIA, AL DIRECTOR

Número, 5 céntims

ELS TREBALLS ES PUBLIQUEN BAIX
L'EXCLUSIVA RESPONSABILITAT DE
LLURS AUTORS, NO'S TORNEN ELS
ORIGINALS.

ANY I

Barcelona, 4 de Septiembre de 1915

NÚM. 27

L'ESTIGMA

En un altre país en el qual existís el sentit de la nacionalitat, en un país que la consciència nacional estés viva i desperta, els carlins haurien estat eclosos de la comunitat nacional, separats de tota convivència social, considerats fora de tot respecte i de tot dret de gents.

Quan la gran guerra va iniciar-se, varen pendre desseguida posicions. No tenia res d'estrany, mes encara, era llògic, era fatal que les prengessin: lo que feia tothom, no hi havia per a que no ho fessin els carlins. Es tan immensa la lluita que avui se sosté a Europa, que no es possible que hi hagi ningú que davant d'ella, se senti indiferent. Els carlins, com els demés ciutadans manifestaren les seves simpaties en pro d'un grupu dels bel-ligerants. ¡Oh, beneíts fruits d'aquesta llibertat de la qual tan abominen, que'ls permeté manifestar-se com a homes, dient en alta veu, amb orgull, llur sentir i llur pensar!

Pero aixís com era llògic i fatal que com els demés ciutadans, els carlins manifestessin cap a quin costat se decantaven les seves simpaties, també ho era que aquestes fossin per al grupu dels imperis centrals. No podia pas esser d'altra manera. Si els carlins s'hagessin declarat aliadóffils, la seva declaració hauria tingut mes que'l valor d'una paradoxa, tot el carácter d'una cosa insólita.

I's compren. Dresprés de la invasió de Bèlgica, després de l'atac a Servia, després de la destrucció de Lovaina i Reims, després de la crema de Biblioteques i Arxius, després del bombeix i ensorrament de catedrals i monuments artífics, després d'haver rotmés a éxode dolorós a un dels pobles més dignes de consideració i estima de la terra; els imperis centrals demostraren estar absents de tota consciència i de tot sentit d'humanitat,

No troben entre la conducta d'avui dels exercíts regulars del Kaiser i de l'emperador Francisco Josep I, una igualtat de procediment amb aquells exercíts irregulars, amb aquelles partides den Cucula, den Sa-

valls, den Francés, que quan les guerres civils ensagnantaren les terres espanyoles? Aquets incendis, aquets saqueigs, aquestes violacions de dones, aquets assassinats de vells, aquestes matances de criatures, que avui son procediments de guerra de les tropes imperials, no son els mateixos procediments de guerra de la facció carlina, qual recort a Catalunya i a Aragó i a Valencia fa sublevar tota consciència honrada?

Aixís no solament no es extrany, sino que fins es llògic que aixís sigui que'ls carlins espanyols sentin una viva simpatía pels exercíts germànics. Entre uns i altres—ho hem dit un altre cop, no recordem a on— existeix una verdadera germandat espiritual. Entre l'oficial que mana fer foc sobre un grupu de dones, vells i criatures i'l carlí que desde son diari incita a l'atentat personal contra l'adversari polític, hi ha un nexa que'ls fa germans; entre la tropa que entra en orgía en la casa del poble ocupat i se ageu al llii del marit absent i abusa de la dona esporuguida i indefença, i aquell carlí que per l'espalla clava una agulla saquera al vianant pacífic i confiat, no sols no hi ha diferencia, sino que abdós son fills d'una mateixa concepció de la vida supeditada a la força i els corre a abdós una mateixa sang per les venes.

Per aixó encara no esclatà la guerra'ls vàndals d'aquí feren vots pel triomf dels vàndals d'allà. I com que la sang no's torna mai aigua, tots els propósits eren de que Espanya trenqués la neutralitat en favor dels teutons.

Després l'Historia i la Geografia s'han imposat. Si no ho haguessin fet elles ho haurien fet els interessos creats que en el mon poden més que la força de les aigües escumejantes dels rius, que les alçades inaccessibles de les muntanyes i que'ls pactes i contractes entre diplomàtics i prínceps. S'imposaren l'Historia i la Geografia i des de aleshores tota intervenció a favor dels imperis centrals se feu impossible, i en conseqüència fou impossible, també, la realització del somni d'aquets polítics de sala de

arqueologia que a Espanya encara viuen.

Aleshores tot el fervor en pro de l'intervenció se convertí en passió per la neutralitat. Ells saben prou bé qu'Espanya essent extrictament neutral, o sigui ren gant de la seva llatinitat, desentenent-se, colectivament, de ço que cap espanyol individualment pot desentendre-s, es com serveix millor a la causa de llurs germans espirituals els soldats que incendiaren Reims com ells air incendiaven Castellfullit.

I ço que han disfresat de pairiotisme, aquesta neutralitat d'eunuc que han axecat a la categoria de dogma, els ha conduït a la mes gran de les aberracions: a aprovar com a cosa corrent, a acceptar com a procediments conforme a dret, el torpilleig i canoneig amb la corresponent enfonzada i mort de tripulants, de dos vaixells espanyols.

Un llegeix lo que plomes mercenaries escrigueren i se'n fa creus. No coneix com pugui haver-hi homes que per a defensar a un germà espiritual amb el qual cap vincle de familia'l lliga i'l qual manca a tot dever d'humanitat, renegui i escupi demunt la memoria del germà natural que per portar un mós de pà als infants i a la mare velleta s'havia llençat mars enllà, arredoçat sota'ls plec d'una bandera que aquets teutons d'aquí tan diuen estimar i que aquells teutons d'hallà han arrocegat a l'abim insondable del mar gran entre gemecs, crits d'ira i llàgrimes d'anyorança...

Si a Espanya hi hagués la consciència nacional viva i desperta, avui de cada pal de telegraf penjaría un descendent d'en Savalls i d'en Cucala.

Polonia

Lloyd George, admirable comentador de la guerra, va dir, poc més o menys: «Els alemanys rompen les cadenes del poble rus. Demà, la gran Russia serà incorporada a la llibertad».

En efecte, nosaltres, contempladors apassionats de la gran guerra, no podem reprimir un trist somriure davant aqueixa paradoxa: la pèrdua de Varsovia pels rus-